

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
ОДЕСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра права та правоохоронної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Одеського інституту ПрАТ

«ВНЗ «МАУП»

Ольга КУЗНЕЦОВА

СХВАЛЕНО на засідання кафедри
права та правоохоронної діяльності
Протокол № 6 від «29» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

Віктор ПЬОХОВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС**

спеціальності:

081 Право

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

перший (бакалаврський)

(назва освітнього рівня)

освітньої програми:

«ПРАВО»

(назва освітньої програми)

Одеса МАУП 2025

Розробник (-и) си­ла­бу­су на­в­чаль­ної дис­ци­плі­ни:

Капля Олександр Миколайович, доктор юридичних наук, професор кафедри права та правоохоронної діяльності

Викладач:

Капля Олександр Миколайович, доктор юридичних наук, професор кафедри права та правоохоронної діяльності

Си­ла­бус роз­гля­ну­то на за­сідан­ні ка­фе­дри пра­ва та пра­во­охорон­ної ді­яль­но­сті Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Протокол від «29» серпня 2025 р. № 6

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Цивільний процес
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	<i>081 Право</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</i>
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Кількість кредитів і годин	<i>8 кредитів/240 год. Лекції: 68 год. Семінарські/практичні заняття: 32 год. Самостійна робота: 140 год.</i>
Терміни вивчення дисципліни	<i>V, VI семестр</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Вид підсумкового контролю	<i>Залік, екзамен</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://odessa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-prava/

П.І.Б. викладача	<i>Капля Олександр Миколайович</i>
Науковий ступінь	доктор юридичних наук
Вчене звання	професор
Дисципліни, які викладає НПП	Цивільне право, Трудове право, Господарське право, Цивільний процес
Напрями наукових досліджень	Адміністративне право і процес, філософія права, міжнародне право, кримінальний процес, правоохоронна діяльність. Тема індивідуального дослідження: «Теоретичні проблеми реалізації засад кримінального процесу».
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com.ua/citations?user=sy2fSMAAAAJ&hl=r
Контактна інформація викладача:	
E-mail	advokat_kaplya@gmail.com
контактний телефон	067-252-41-41
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://odesa.maup.com.ua/kaplja-oleksandr-mikolajovich/

1. Коротка анотація до дисципліни «Цивільний процес»

«Цивільний процес» – фундаментальна навчальна дисципліна в системі вищої юридичної освіти, що вивчає зміст і порядок цивільного судочинства. Цей курс навчить теоретично обґрунтованих знань цивільного процесуального законодавства України, теоретико-практичних знань про природу і сутність цивільних процесуальних відносин, процесуальний порядок захисту майнових і особистих немайнових прав і охоронюваних законом інтересів громадян, знань про основні принципи та норми цивільного судочинства, зміст Цивільного процесуального кодексу України.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Цивільний процес» є успішне опанування студентами дисципліни «Цивільний процес» на базі модульного підходу для застосування ними отриманих знань на практиці, формування майбутніх високо професіональних фахівців-юристів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Цивільний процес» є – формування у студентів знань з основних положень чинного цивільного процесуального законодавства України, що регулює суспільні відносини у сфері здійснення правосуддя в цивільних справах, формування уміння користуватися відповідними нормативними актами, вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані із застосуванням норм цивільного процесуального права, стежити за змінами в поточному законодавстві.

3. Формат курсу - очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності)

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Загальні компетентності / Soft-skills (ЗК) :	
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК9. Здатність працювати в команді.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Спеціальні (фахові) компетентності / Hard-skills (ФК)	
СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (результати навчання – РН):

РН1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
РН5	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
РН6	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
РН10	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
РН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального права.
РН15	Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
РН16	Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.
РН17	Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
РН21	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
навчальна дисципліна «Цивільний процес»		
Курс	3	3
Семестр	5-й, 6-й	5-й, 6-й
Обсяг кредитів	8	8
Обсяг годин, в тому числі:	240	240
Аудиторні години:	68 лекційних та 34 семінарських (практичних) годин	20 лекційних та 10 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота	-
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	138 годин	210 годин
Форма семестрового контролю	Залік, екзамен	Залік, екзамен

6. Статус дисципліни: цикл професійної підготовки, обов'язкова дисципліна

7. Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): передумовою до вивчення навчальної дисципліни «Цивільний процес» є оволодіння знаннями з дисциплін «Цивільне право», «Конституційне право», «Судові та правоохоронні органи України», тощо.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Програмне забезпечення для доступу до законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws
2. Програмне забезпечення для доступу на сайт «Судова влада України»: <https://court.gov.ua/>
3. Програмне забезпечення для доступу на сайт «Єдиним державним реєстром судових рішень»: reyestr.court.gov.ua/
4. Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран

9. Політика курсу

Політика курсу – політика відвідуваності та наявності у студента необхідних нормативно-правових джерел, комунікації з викладачем та користування електронними девайсами, дотримання вимог Етичного кодексу студента та академічної доброчесності. Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення академічної доброчесності: Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. Надавати для оцінювання лише результати власної роботи, а не плагіат. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. У випадку порушень цих вимог – реагування відповідно до Етичного кодексу Інституту. Не вітаються запізнення на пари та пропуски занять. Студент має виконати в кожному модулі самостійну роботу та одну за семестр ІНДЗ (реферат, доповідь, презентація, есе, проєкт), за ІНДЗ зараховується активна студентська наукова робота в межах студентських Клубів. Оформлення рефератів, есе, доповідей, контрольних робіт має здійснюватися за зразком на сайті Інституту, вкладка «Студенту – Зразки. Метод. рекомендації – Метод. рекомендації до курсових та інших письмових робіт», наприкінці рекомендацій див. вимоги до оформлення джерел за ДСТУ-2015. Порушення вимог оформлення тексту та джерел дасть підставу вважати в роботі наявність плагіату, і роботу не буде зараховано

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- здійснення підготовки тез доповідей та участь у конференціях, конкурсах наукових робіт та ін.
- опрацювання теоретичного матеріалу та практичних завдань, які надані в курсі «**Цивільний процес**» на платформі Google Classroom (код класу надається викладачем на першому занятті).

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів, а також при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посилення на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на наявність плагіату.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Цивільний процес**», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань, самостійну роботу, індивідуально-дослідні завдання з врахуванням балів, отриманих під час екзамену.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10.Схема курсу
СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Усього	Денна ф/н			Усього	Заочна ф/н		
		в тому числі				в тому числі		
		Л	Пр	СР		Л	Пр	СР
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
Модуль 1. Загальні положення цивільного процесуального права								
Тема 1. Поняття, завдання і джерела цивільного процесуального права	8	2	1	5	9	1	-	8
Тема 2. Принципи цивільного процесуального права	8	2	1	5	9	1	-	8
Тема 3. Цивільні процесуальні правовідносини	9	2	2	5	10	1	1	8
Тема 4. Сторони та треті особи у цивільному процесі	11	4	2	5	10	1	1	8
Тема 5. Представництво в цивільному процесі	8	4	2	4	9	1	-	8
Тема 6. Цивільні процесуальні строки	8	4	1	4	10	1	1	8
Тема 7. Цивільна юрисдикція та підсудність цивільних справ	8	4	1	4	9	1	1	7
Тема 8. Судові витрати	8	4	1	4	8	1	-	7
Тема 9. Докази і доказування у цивільному процесі	10	6	1	4	8	1	-	7
Тема 10. Заходи процесуального примусу	10	4	1	4	8	1	-	7
МКР №1 (для денної форми навчання)	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом Модулю 1	120	34	15	44	90	10	4	76
Форма контролю: залік								
Модуль 2. Наказне провадження, позовне провадження, окреме провадження. Перегляд судових рішень								
Тема 11. Досудове врегулювання спорів засобами медіації	9	2	2	10	10	1	1	8
Тема 12. Наказне провадження	11	4	2	10	10	1	1	8
Тема 13. Пред'явлення позову та відкриття провадження у справі	9	4	2	10	9	1	-	8
Тема 14. Провадження у справі до судового розгляду	11	4	2	10	10	1	1	8
Тема 15. Судовий розгляд цивільних справ. Судові рішення	9	4	2	10	8	1	-	7
Тема 16. Заочне провадження в цивільному процесі. Окреме провадження	9	4	2	10	9	1	1	7

Тема 17. Апеляційне провадження	8	4	1	9	9	1	1	7
Тема 18. Касаційне провадження	8	4	1	9	9	1	1	7
Тема 19. Перегляд у зв'язку з винятковими та нововиявленими обставинами рішень і ухвал суду, що набрали законної сили	8	2	1	9	8	1	-	7
Тема 20. Звернення судових рішень до виконання	8	2	2	9	8	1	-	7
МКР №2 (для денної форми навчання)	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом по Модулю 2	120	34	19	116	90	10	6	74
Разом по дисципліні:	240	68	34	138	240	20	10	210
Форма контролю: екзамен								

11.Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, семінарські заняття, консультації*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обміркувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусії.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опануванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях.

Програмою курсу також передбачено - виступ за темою **індивідуального заняття**.

12. Система оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» (<https://surl.lt/dznawo>)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	5-й семестр		6-й семестр	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	12	12	12	12
Відвідування практичних та семінарських занять	1	10	10	11	11
Робота на практичному та семінарському заняттях	10	9	90	10	100
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ (науковий реферат, презентація, доповідь на конференції)	30	1	30	1	30
Разом	-	-	190	-	203
Максимальна кількість балів – 5-й семестр – 190 балів					
Максимальна кількість балів – 4-й семестр – 203 бали					
Розрахунок: 5-й семестр - $190:100=1,9$. Студент набрав X балів; розрахунок: $X:1,9 =$ загальна кількість балів. 6-й семестр – $203:100 = 2,03$ Студент набрав X балів; розрахунок: $X:2,03 =$ загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, нормативно-правових актів, підготовка до семінарських занять, самостійне розв'язання задач – казусів по темах.

До методів СРС, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, відносимо: проблемно-пошукові (опрацювання першоджерел, вивчення нормативно-законодавчої та правової бази, самостійне вирішення практичних завдань); методи проектного навчання (участь у круглих столах); колективної розумової діяльності (групові ситуаційні завдання), застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (унаочнення запропонованого викладачем навчального матеріалу, підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності).

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

- змістовність – 3 бали;
 - відповідність діючому законодавству та стилю оформлення – 2 бали;
- Максимальна кількість балів за одну тему (одиницю) цієї роботи – 5 балів

Індивідуальні завдання: індивідуальне науково-дослідне завдання (написання рефератів, підготовка презентацій, виступ на конференції з підготовкою те доповідей та презентацій – для студентів денної форми навчання).

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання діючого законодавства, матеріалів юридичної практики – 10 балів;
- якість інформації – 10 балів;
- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій – 10 балів.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 30 балів

14.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань за визначеними темами проводиться письмово у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:

№ п\п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	Кількість балів
1.	студент в процесі письмової відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань, тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

15.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Цивільний процес» проводиться у формі заліку (5-й семестр) та екзамену (6-й семестр).

Підсумкова кількість балів за 5-й семестр визначається як сума за результатами поточної роботи студента (форма контролю залік).

Форма проведення **екзамену**, зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), вагомість співвідношення видів оцінювання визначаються кафедрою права.

Екзамен оцінюється у 100 балів, на який виноситься весь обсяг навчальної

дисципліни та розподіляються між кількістю питань.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА за рік по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 5-й та 6-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

$(\text{РПД 5 семестр} + \text{РПД 6 семестр} + \text{РПК}) : 3 = \text{загальна оцінка}$

Наприклад:

– за 5-й семестр студент набрав 160 балів ($160:1,9 = 84$ бали);

– за 6-й семестр студент набрав 170 балів ($170:2,03=84$ бали);

– за відповідь на екзамені студент одержав 76 бали.

Підсумок: $(84+84+76) : 3 = 81$ бал (бал, який проставляється в залікову книжку студента, у перерахунку на традиційну оцінку це добре (С)).

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силабусом та робочою програмою навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

– студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання екзамену (заліку);

– студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням екзамену (заліку).

16. Питання на екзамен по дисципліні «Цивільний процес»

1. Цивільний процесуальний порядок (форма) захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.
2. Поняття цивільного процесуального права і його значення. Місце цивільного процесуального права у правовій системі України.
3. Законодавство про цивільне судочинство.
4. Цивільне судочинство і його стадії.
5. Поняття принципів, їх значення.
6. Принципи цивільного процесуального права, закріплені Конституцією України.
7. Принципи, закріплені законодавством про судочинство.
8. Поняття цивільних процесуальних правовідносин.
9. Підстави і передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин.
10. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
11. Зміст цивільних процесуальних правовідносин.
12. Об'єкт цивільних процесуальних правовідносин.
13. Поняття сторін у цивільному процесі.
14. Процесуальні права і обов'язки сторін.
15. Цивільна процесуальна правоздатність та дієздатність.
16. Процесуальна співучасть.
17. Заміна неналежного відповідача, залучення співвідповідачів.
18. Процесуальне правонаступництво.
19. Поняття і види третіх осіб.
20. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.
21. Порядок залучення до участі у справі або вступу у справу третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог.
22. Представництво у цивільному процесі, види.
23. Документи, що посвідчують повноваження представників.
24. Повноваження процесуального представника в суді.
25. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати

права, свободи та інтереси інших осіб.

26. Особи, які є іншими учасниками цивільного процесу.
27. Поняття, значення і види процесуальних строків.
28. Обчислення, зупинення, продовження і поновлення процесуальних строків.
29. Цивільна юрисдикція/компетенція судів щодо розгляду цивільних справ.
30. Поняття і види підсудності.
31. Підсудність справ за вибором позивача.
32. Наслідки порушення правил підсудності.
33. Недопустимість спорів про підсудність.
34. Судові витрати, види.
35. Ціна позову.
36. Судовий збір.
37. Витрати на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи.
38. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.
39. Розподіл судових витрат між сторонами.
40. Заходи процесуального примусу, види.
41. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу.
42. Роль доказів і доказування у цивільному процесі.
43. Класифікація доказів.
44. Належність, допустимість доказів.
45. Підстави звільнення від доказування.
46. Пояснення сторін, третіх осіб та їхніх представників.
47. Порядок допиту свідків.
48. Письмові докази.
49. Речові докази.
50. Висновок експерта. Сутність судового наказу.
51. Наказне (документарне) провадження як спрощена правова процедура.
52. Процесуальний порядок розгляду заяв про видачу судового наказу.
53. Позов – процесуальний засіб порушення цивільної справи у суді.
54. Право на пред'явлення позову і процесуальний порядок його реалізації.
55. Форма і зміст позовної заяви.
56. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви.
57. Судові виклики і повідомлення.
58. Підстави відмови у відкритті провадження у справі.
59. Процесуальні засоби захисту відповідача від позову.
60. Об'єднання і роз'єднання позовів.
61. Провадження у справі до судового розгляду.
62. Попереднє судове засідання.
63. Забезпечення доказів.
64. Подання доказів.
65. Забезпечення позову, види.
66. Розгляд судом справи у судовому засіданні.
67. Наслідки неявки у судове засідання осіб, які беруть участь у справі, свідка, експерта, спеціаліста, перекладача.
68. Зміни в позовному спорі.
69. Мирова угода сторін.
70. Розгляд справи по суті.
71. Судові дебати.
72. Фіксування судового засідання технічними засобами.
73. Ускладнення у процесі судового розгляду цивільних справ.
74. Види судових рішень.
75. Набрання рішенням суду законної сили.

76. Умови та процесуальний порядок проведення заочного розгляду справи.
 77. Загальна характеристика та склад справ окремого провадження.
 78. Розгляд судом справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
 79. Розгляд судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
 80. Розгляд судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.
 81. Розгляд судом справ про усиновлення.
 82. Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
 83. Апеляційне провадження.
 84. Касаційне провадження.
 85. Провадження у зв'язку з винятковими та нововиявленими обставинами.
 86. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах.
 87. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.
 88. Провадження у справах за участю іноземних осіб.

17.Шкала відповідності оцінок: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18.Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

- Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
- Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
- Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17.07.1997 р. № 475/97-вр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text>
- Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
- Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3676-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>
- Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
- Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. №2747-

IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

8. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : указ Президента України від 29.12.2017 р. № 449/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449/2017#Text>

9. Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах : указ Президента України від 29.12.2017 р. № 452/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/2017#Text>

Основна література

1. Виконавче провадження: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; уклад. К. В. Гусаров [та ін.]. Харків: Право, 2017. 186 с.
2. Гузе, К. А. Представництво прокурором інтересів громадянина або держави в суді. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. 200 с.
3. Гусаров К. В. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядках. Х.: Право, 2010. 352 с.
4. Каламайко, А. Ю. Електронні докази в цивільному процесі: монографія; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. 178 с.
5. Комаров В. В. Нотаріат в Україні: підруч. / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. Х.: Право, 2011. 384 с.
6. Комаров В. В. Окреме провадження: моногр. / В. В. Комаров, Г. О. Світлична, І. В. Удальцова; за ред. В. В. Комарова. Х.: Право, 2011. 312 с.
7. Комаров В. В. Позовне провадження: моногр. / В. В. Комаров, Д. Д. Луспеник, П. І. Радченко та ін.; за ред. В. В. Комарова. Х.: Право, 2011. 551 с.
8. Кравцов, С. О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: монографія; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2014. 232 с.
9. Курс цивільного процесу: підруч. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін.; заред. В. В. Комарова. Х.: Право, 2018. 1352 с.
10. Сакара, Н. Ю. Проблема доступності правосуддя у цивільних справах: монографія; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2010. 256 с.
11. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2016. 848 с.
12. Цивільний процес : навч. посіб. для підготовки студентів 3-го та 4-го курсів бакалаврату літо 2022 року / [уклад. К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.] ; за заг. ред. проф. К. В. Гусарова. Харків : ТОВ «Оберіг», 2020. 229 с. 10
13. Цувіна, Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві: монографія; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Слово, 2015. 281 с.
14. Цувіна Т. А. Принцип верховенства права у цивільному судочинстві: теоретико-прикладне дослідження : дис. ... доктора юрид. наук за спец. 12.00.03. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. 600 с.
15. Череватенко, І. М. Нотаріальне провадження щодо посвідчення безспірних прав: монографія; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. 200 с.
16. Шпак М. В. Професійне представництво адвоката у цивільному процесі: монографія. Харків: Право, 2020. 224 с.
17. Цивільний процес : навч. посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / К. В. Гусаров, К. А. Гузе, М. В. Жушман та ін. Харків : Право, 2021. 338 с.

Допоміжна

1. Liber Amicorum Вячеслав Комаров / за ред. Т. В. Комарової; упоряд. Т. В. Комарова. Харків: Право, 2020. 1192 с.
2. Комаров В. В. Цивільне процесуальне законодавство у динаміці розвитку та практиці Верховного Суду України. Х.: Право, 2012. 624 с.
3. Баранкова В. В. Законність нотаріальних актів. *Право і суспільство*, 2021. №4. С. 28-34.
4. Кравцов С. О., Завгородня А. С., Точій А. О. Особливості використання електронних доказів у системі засобів доказування в цивільному процесі. Міжнародний науковий журнал

«Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2021, No 4 (26). С. 220-224.

5. Мамницький В. Ю, Алексанян К. А., Діброва Т. А. Проблемні питання інституту малозначних справ за цивільним процесуальним кодексом України. Юридичний науковий електронний журнал, 2021, No 9. С.79- 82.

6. Сібільов Д. М. Виконавча сила рішень третейських судів. Проблеми законності, 2021, No 153. С. 38-48

7. Цувіна Т. А. Розумні строки судового розгляду як елемент права на справедливий судовий розгляд: підхід Європейського суду з прав людини. Строки. Позовна давність: зб. ст. / за ред. І. В. СпасибоФатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. С. 142-160.

8. Цувіна Т. А. Проблемні питання контролю за діяльністю приватних виконавців. Виконавче провадження: теорія та практика : монографія / за ред. Р. Ф. Ханової, С. О. Кравцова. Харків : Право, 2021. С. 176–192 - 0,7.

9. Цувіна Т. А. Єдність судової практики й механізми її забезпечення. Доступ до правосуддя в умовах сталого розвитку: до 30-річчя незалежності України : колективна монографія / за заг. ред. Ю. Притики та І. Ізарової. Київ : ВД «Дакор», 2021. С. 108-134.

10. Шутенко О. В. Правове регулювання інституту сторін з позиції принципу балансу цивільних процесуальних правовідносин. Слово Національної школи суддів. 2021, No1 (34). С. 90 – 102.

11. Шутенко О. В. Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ: впровадження змін щодо діяльності консульських установ при здійсненні нотаріальних дій. Scientific Journal «ScienceRise: Juridical Science», 2021, No 1(15). С. 20-23.

12. Гузе К. А. Представництво прокурором інтересів держави в цивільному процесі в особі державних підприємств та інших господарюючих суб'єктів: проблеми суб'єктного складу. Юридичний науковий електронний журнал. 2021, №11. С. 153-156.

13. Попов О.І. Дослідження ролі вищого судового органу при перегляді судових рішень у цивільних справах у роботах С. Ю. Каца. Матеріали круглого столу, присвяченого 105-й річниці від дня народження видатного вченого у галузі цивільного процесуального права, доктора юридичних наук, професора Семена Юлійовича Каца (м. Харків, 15 грудня 2020 р.) : тези доп. М-во освіти і науки України, Нац. юрид. унт ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. прав. наук України. Харків : Оберіг, 2020. С. 92-94.

14. Гусаров К. В. Проблемні питання поновлення строку на апеляційне оскарження у цивільному процесі. Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі: мат- ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Суми, 28 травня 2021 р.). Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. С.72-74.

15. Комаров В.В. Верховний суд та єдність судової практики. Актуальні шляхи удосконалення українського законодавства/ збірник тез наукових доповідей. Харків. 2021. С. 165- 172.

16. Рожнов О. Вимоги до строків встановлених судом. Матеріали круглого столу, присвяченого 105-й річниці від дня народження видатного вченого у галузі цивільного процесуального права, доктора юридичних наук, професора Семена Юлійовича Каца (м. Харків, 15 грудня 2020.): збірник тез. С. 95-98.

17. Колісник О.В. Окремі питання оцінки доказів у цивільному процесі. Цивільна юстиція: актуальні проблеми теорії та практики у контексті Євроінтеграційних прагнень України: матеріали Круглого столу, присвяченого Дню Європейської юстиції (м. Харків, 25 жовтня 2021 р.). 2021. Електронне наукове видання.

18. Рожнов О., Кравцов С. MED-ARB як спосіб альтернативного врегулювання спорів. Поширення литовського досвіду альтернативного вирішення спорів в Україні : збірник наукових праць учасників міжнародного семінару (Київ, 22 жовтня 2020 р.). С. 132-140.

19. Prytyka Yu., Komarov V., Kravtsov S. Reforming the Legislation on the International Commercial Arbitration of Ukraine: Realities or Myths. Access to Justice in Eastern Europe. 2021, No 3(11). P. 117–128.

20. Komarov V., Tsvina T. The Impact of the ECHR and the Case law of the ECtHR on Civil Procedure in Ukraine. Access to Justice in Eastern Europe. 2021, No 1(9). P. 79–101.

21. Komarov V., Tsvina T. International standard of accessto justice and subject of civil procedural law. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 2021, Vol. 28, No. 3. P.

197-208.

22. Gusarov K., Popov O. Recognition of the fact of birth or death in the temporarily occupied territory under the rules of special proceedings. Щорічник українського права: зб. наук. пр. Харків : Право, 2021, No 13. С. 261- 272.
23. Kaplina O., Zhushman M., Cherevatenko I. Jidicial reforms in Ukraine: polishing procedures and their systemic role. Cuestiones politicas. 2021, Vol. 39, N70. P.757-768.
24. Surzhenko O., Kravtsov S., Golubeva N. The Validity, Effectiveness, and Enforceability of an Arbitration Agreement: Issues and Solutions. 2021, 4 (12). Access to Justice in Eastern Europe. P. 116–130.
25. Drozdov O., Rozhnov O., Mamnitskyi V. Mediation and Court in Ukraine: Perspectives on Interaction and Mutual Understanding. Access to Justice in Eastern Europe. 2021, No 3(11). P. 181- 190.
26. Huze K., Aliieva-Baranovska V., Zelena I., Shvets V., Kurkova K. The Procedure of Compulsory Licensing of Invention in Ukraine: Some Legal Aspects. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2021, Vol. 24, Iss. 5.

Офіційні сайти державних органів:

1. www.rada.gov.ua/laws - офіційний сайт Верховної Ради України
2. Міжнародна організація праці – <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
3. Національна академія наук України (головний портал) – <http://www.nas.gov.ua/Pages/default.aspx>
4. Національна академія правових наук України – <http://www.aprnu.kharkiv.org/>
5. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського – <http://www.nbu.gov.ua>
6. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України – <http://www.niss.gov.ua>
7. Офіційний вісник України – <http://ovu.com.ua/>
8. Сайт даних про організації системи ООН: <http://www.unsystem.org>
9. Сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій:<http://www.ier.com.ua>
10. Сайт Комісії міжнародного права: <http://www.un.org/law/ilc>
11. Сайт міжнародних договорів: <http://treaties.un.org/>
12. Сайт Міжнародного кримінального суду: <http://www.icc.org>
13. Сайт Міжнародного Суду ООН: <http://www.icj-cij.org>
14. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: <http://www.me.gov.ua>
15. Сайт ООН: <http://www.un.org>
16. Урядовий портал (єдиний веб-портал органів виконавчої влади України) – <http://www.kmu.gov.ua/control/>

Електронні бібліотеки:

1. <http://www.nbu.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
2. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
3. <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури “Правознавець”.